

Fórum ochrany přírody, 2. setkání, 13. října 2012

Výsledky diskuse k tématu PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ V OBLASTI OCHRANY PŘÍRODY

Výzva „naučme se vysvětlovat“ (jak vysvětlit potřebnost ochrany přírody, dlouhodobější cíle a odůvodnění používaných postupů veřejnosti)

1. Stručný popis současného stavu daného tématu/problému

Veřejnost v ČR nechápe záměry / smysl ochrany přírody. Vnímá ochranu přírody spíše jako omezování svobody rozvoje, jako záležitost určitého okruhu lidí, nikoli jako svoji potřebu. Ochrana přírody je na pranýři veřejného nepřítele

2. Dílčí problémy (a jejich příčiny) v daném problému aneb jaké tematické celky je v daném problému nutno řešit

(záznam ze skupin, některé body nejsou v plném souladu) (2z)

1. Absence VIZE ochrany přírody (OP) v ČR. Není jasné, co je příroda a co chceme chránit. Není jasné, co chce ochrana přírody v krajině jako celku, v menších územích, v ochraně vod atd. Ochrana přírody je obrovsky široká.
2. Není společenská dohoda, že chceme chránit přírodu, existuje názor, že na to nemáme. Není politická vůle chránit přírodu. Styl současného života je akční, převládá uvažování – „tady a teď“, neuvažují se dlouhodobé dopady. Přebývá ekonomický pohled na svět. Lidé zvažují potřeby ochrany přírody z hlediska svého prospěchu. OP neuvažuje vždy ekonomickou stránku věci (hlavně v případě vlastníků). (1z + 1ž + poznámka-nesouhlas: *Je společenská shoda o OP! Vytáhněte si průzkumy veřejného mínění třeba na stránkách Hnutí Duha. A to často i u sporných kauz.*)
3. Ochrana přírody jako taková není argument, který by motivoval lidi k nějaké nepopulární činnosti. Lidé jsou pasivní, spíše naštvání na ochranu přírody.
4. Chybí priority OP. (1z)
5. Chybí autority v OP. (1z)
6. Není jasné, kdo reprezentuje ochranu přírody, veřejnosti není jasné, kdo jsme MY (NNO? Úředníci? Vědci?). Rozdělení na MY a ONI
7. Výkon státní správy je nepředvídatelný. (1z)
8. Není čitelná integrita. Absence konsensu, neschopnost domluvit se v rámci OP na jednotném postupu (např. management území vlastníka – jsou uplatňovány různé přístupy navzájem se rušící – někdo torpéduje něco, co už bylo prosazeno a již se realizuje). Z veřejné správy (MŽP apod.), z odborných institucí, z vědecké sféry vycházejí nejednoznačné, různorodé až protichůdné nedotažené signály / informace / instrukce. Nedotahují se závěry, záměry i procesy. Problém je samotný vývoj ochrany přírody – změna přístupů v managementu území atd. (2z)

9. Otázka kompetentnosti úředníků – měli by být schopni sumarizovat různé vědecké přístupy a udělat z nich realistický závěr pro praxi, rozhodnutí a měli by být schopni rozhodnutí vysvětlit veřejnosti. Zatím se tak plošně neděje.
10. Absence zákona o státní službě. (4z)
11. PR není rovnocennou součástí státní ochrany přírody. Nejednotnost práce s veřejností. Není jasné, kdo má vysvětlovat záměry ochrany přírody. Vysvětlují všichni, ale každý něco jiného. Nebo nevysvětluje nikdo. Nejsou požadováni odborníci – specialisté na práci s veřejností v oblasti ochrany přírody. (1ž + poznámka: *Umíme vysvětlovat: - chybí konkrétní zdůvodnění proč chránit, co to přinese, co se stane, když, kromě obecných tezí to neumí, neví ani pracovníci OP, veřejnost to neví – pomohla by publikace?*)
12. OP je převážně defenzivní. (1z + poznámka: *„Defenzivnost narušují občas jen nevládky, zásadní je aktivní PR OP!“*)
13. Ochránáři nejsou flexibilní a pokorní. (3z) Ochrana přírody je v roli policajta. Zpupnost, arogance některých ochránářů (jako by byli vlastníci chráněného území).
14. Nevysvětlují se skutečné důvody ochrany přírody (známe je vůbec?).
15. Ochránáři argumentují dogmatickým způsobem. Typ diskuse: kdo je s námi, kdo je proti nám. My X Vy.
16. Mediální prezentace OP je špatná. Media nemají ochranu přírody jako Téma, soustřeďují se především na ekonomické, sociální a politické záležitosti. (1z)
17. Nedostatečná environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO), (nejen na školách, ale celkově ve společnosti). (1z+1ž+ 1č + poznámka: *EVVO běží a je silně rozvinutá! Jinou otázkou je kvalita*)
18. Nevyužíváme bohaté zkušenosti – máme dobré i špatné příklady komunikace s veřejností.

3. Hlavní cíl řešení daného problému aneb jak by měla vypadat situace v daném tématu/problému v horizontu cca 10 let (případně určit časový horizont)

(1ž)

Zajistit porozumění důvodům ochrany přírody ze strany laické veřejnosti, vstřícnost k cílům ochrany přírody, vybudovat důvěru k nositelům ochrany přírody a uplatňovaným postupům.

Zajistit aktivní zájem veřejnosti o OP, angažovanost lidí v postupech OP (aby např. vlastníků udělal to, co je potřeba), vzájemnou spolupráci mezi ochránáři a veřejností na principu partnerství.

4. Dílčí cíle řešení daného problému (dílčí problémy překlopené do cílů)

(2z + 2 ž)

1. Sjednotit názory odborníků – vytvořit koncepci OP. Co je OP a k čemu slouží. Jaké jsou cíle OP. Pojmenovat, CO a PROČ chci chránit a vysvětlovat to.

2. Zajistit větší stabilitu koncepcí, myšlenek.
3. Prosadit zákon o státní službě. Zajistit větší stabilitu (nižší fluktuaci) kádrů = pracovníků OP na úřadech, v institucích.
4. Vytvořit standardy postupů v OP. Zajistit následné vzdělávání podle standardů.
5. Udržet nezávislou platformu pro diskusi mezi odborníky k vyjasnění cílů a postupů OP. (2z)
6. Zajistit kompetentnost úředníků tak, aby byli schopni sumarizovat různé vědecké přístupy a udělat z nich realistický závěr pro praxi, rozhodnutí a aby byli schopni rozhodnutí vysvětlit veřejnosti.
7. Přijímat vhodná rozhodnutí na všech úrovních veřejné správy.
8. Vybudovat systém PR v OP – jak obecně, tak v konkrétních územích. Cíle / Záměry / postupy ochrany přírody vysvětlovat navenek co nejjednodušji (vysvětluje „jeden člověk“, na základě konsensu, aby se vysvětlování navzájem nepopíralo). Zajistit jednotné působení na vlastníky – to předznamenává úspěch.
9. Zajistit odborníky – specialisty pro komunikaci s veřejností v oblasti ochrany přírody. Zajistit training ochranářů v komunikačních dovednostech a práci s veřejností. (1z)
10. VYSVĚTLOVAT (stále):
 - co je státní ochrana přírody – že to nejsou ekoteroristé, ale úředníci, kteří vykonávají státní správu, tedy naplňování zákonů. Že realizují také další činnosti pro ochranu přírody (jaké), že se na ochraně přírody podílejí odborné instituce.
 - co je příroda a co chceme chránit;
 - PROČ něco chráním, PROČ je potřeba dělat to či ono.
11. Dostatečně vysvětlovat i neukončené procesy.
12. Definovat, kdo jsme MY (ochrana přírody v ČR).
13. Stavět na osobních vztazích (pan XY – vlastník pozemku versus paní YZ – pracovnice správy NP/CHKO). Budovat důvěru v rámci osobních vztahů mezi vlastníky a ochranáři (= záměry ochrany přírody mají smysl, jsou konzistentní, vedou k nějakému výsledku atd.), v konkrétních případech.
14. Vyčlenit čas na práci s veřejností, vlastníky - vyžaduje to hodně času.
15. Obrnit se trpělivostí - práce s veřejností, vlastníky vyžaduje značnou dávku trpělivosti, vysvětlování.
16. Zajistit systematické vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti OP (od malých dětí po dospělé) vč. vytváření emočních vztahů k přírodě, citu pro přírodu. Zaměřit se na různé cílové skupiny, např. politiky, novináře.
17. Vytvořit „Ekologické desatero“ (hodnotové) a to prezentovat.
18. Zprostředkovávat příklady dobré praxe i špatné zkušenosti.
19. Umožnit (usnadnit / lépe prezentovat) veřejnosti aktivní poznávání, aktivní účast na OP, dobrovolnictví, spolky.
20. Odbourávat předsudky veřejnosti vytvořené na základě zprofanovaných případů (Šumava apod.)
21. Provést analýzu pracovního trhu v OP. (*připomínka z pléna: „vzdělání nemá chystat lidi na potřeby pracovního trhu“*)

5. Seřazení dílčích cílů dle nutné časové posloupnosti plnění, případná volba priorit
(z časových důvodů neproběhlo)

6. Rozdělení dílčích cílů dle nositele realizace (co může udělat FOP, co někdo jiný a kdo)

Role FOP:

Udržet nezávislou platformu pro diskusi mezi odborníky k vyjasnění cílů a postupů OP. (2z)

Zprostředkovávat příklady dobré praxe i špatné zkušenosti.

Začít budovat systém PR směrem do OP (2z)